

7de Limburgs Arbeidsmarktrapport

Dit deed corona met de Limburgse arbeidsmarkt:

Jarenlang sterke jobgroei crasht:

Tewerkstelling ging voorbije 12 maanden vaker achteruit dan vooruit in Limburgse bedrijven

Komende 12 maanden wordt nog geen herstel verwacht

Nauwelijks minder economische werkloosheid, verdere daling interim

Arbeidsmarktkrapte daalt, maar blijft wezenlijk

Nog altijd heeft 1 op 2 bedrijven vacatures openstaan

Veel meer ziekteverzuim sinds corona

Helpt bedrijven ziet meer telewerk als een blijver

Bedrijven besteden extra aandacht aan bedrijfscultuur, samenhang en betrokkenheid van hun werknemers

Na zes jaren van zeer sterke jobgroei, ging de tewerkstelling in Limburgse bedrijven er de voorbije 12 maanden vaker op achteruit dan vooruit. Dat blijkt uit een bevraging van VKW Limburg en UNIZO Limburg bij een 500-tal Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders. In 28% van de bedrijven daalde het personeelsbestand, terwijl het slechts in 20% steeg. Alleen in de

bouw en de groothandel kwamen er nog extra jobs bij. Toch blijven de Limburgse ondernemers positief, met zelfs een klein overschot van +1% ondernemers die denken de komende 12 maanden nog extra medewerkers aan te trekken. De sterke jobgroei cijfers van het verleden zullen we echter nog niet onmiddellijk terugzien.

De ravage die corona hiermee - nu al - op de Limburgse arbeidsmarkt teweegbrengt, doet de arbeidsmarkt krapte echter niet meteen verdwijnen. Nog altijd 61% van de Limburgse bedrijven kampt met moeilijkheden om vacatures in te vullen. In de bouw en bij groei bedrijven blijft dit zelfs meer dan 80%. Gemiddeld heeft een bedrijf nog altijd 2 vacatures openstaan, wat wel 40% minder is dan vorig jaar. Slechts een kleine meerderheid van de bedrijven verwacht dat het volgend jaar makkelijker zal zijn om openstaande jobs in te vullen.

De komende 12 maanden verwachten de Limburgse ondernemers nog minder beroep te doen op uitzendkrachten. Het gebruik van economische of tijdelijke werkloosheid zal enigszins verminderen, maar die daling staat in schril contrast met de verdubbeling van het aantal bedrijven dat er de voorbije 12 maanden beroep op deed.

Het ziekteverzuim schoot in Limburg sinds de eerste lockdown in maart duidelijk omhoog. 28% van de bedrijven rapporteerde de voorbije 12 maanden meer ziekteverzuim, slechts 13% minder.

Bijna de helft van de ondernemers is er van overtuigd dat er - eens corona bedwongen zal zijn - structureel meer telewerk zal toegepast worden. 7 op 10 investeert nu op een of andere manier extra in bedrijfscultuur en de samenhang en betrokkenheid van de medewerkers.

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder van VKW Limburg: "Uit ons jaarlijks onderzoek van de Limburgse arbeidsmarkt blijkt hoezeer de wereld op amper zes maanden is veranderd. Van een situatie van jarenlange creatie van extra jobs in onze Limburgse bedrijven, is het nu alle hens aan dek om onze economie te vrijwaren en zoveel mogelijk jobs veilig te stellen. Gelukkig zijn er ook nog bedrijven die groei in het vooruitzicht stellen, maar de laatste ontwikkelingen maken de situatie er natuurlijk niet eenvoudiger op. De recentste kwartaalcijfers van de Nationale Bank geven hoop dat economisch herstel mogelijk is. Maar een nieuwe rücksichtslose lockdown, die ook alles wat volledig veilig kán gebeuren, toch stillegt zou pas echt catastrofaal zijn. Daarom is het van essentieel belang om alles in het werk te blijven stellen om onze economische ketens op een veilige manier draaiende te houden. Wij zien met veel vertrouwen dat onze bedrijven en hun werknemers - dan wel niet schouder aan schouder, maar wel collectief doelgericht en eensgezind - onverminderd grote inspanningen doen om het werk maximaal veilig te laten doorgaan. We rekenen erop dat zij hierin voluit worden gesteund. Niet alleen via de zeer nodige steunmechanismen, maar ook door krachtige beleidsdaden die ondernemen snel en efficiënt makkelijker maken. De nodige recepten voor meer jobbehoud in de komende periode zijn gekend, want ze zijn niet anders dan die voor meer jobgroei in het verleden: vereenvoudiging, flexibilisering en lagere kosten."

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: "Dat dit zevende arbeidsmarktrapport geen leuk verhaaltje voor het slapen zou gaan worden, wisten we uiteraard op voorhand. Onze ondernemers liggen

al maanden wakker van de vraag of en hoe hun bedrijf deze crisis kan overleven. En bij ondernemers met personeel hakt die vraag er eens zo hard in, omdat ze zich verantwoordelijk voelen voor hun werknemers met hun gezinnen. Dat het einde van deze crisis nog lang niet in zicht is, maakt het nog eens extra moeilijk. Het is ook lang duidelijk dat dit een crisis is van winnaars en verliezers. Niet iedereen doet het slecht, maar terwijl de ene ondernemer groei optekent, hapt de andere naar adem om te overleven. Toch moeten we met z'n allen door deze crisis, want er zal ook een periode na corona komen. Hoewel die nog ver weg lijkt en elk perspectief ontbreekt. Maar hoe schril de resultaten in deze meting van de Limburgse arbeidsmarkt ook in contrast staan met de vorige rapporten, toch zijn er ook een aantal lichtpuntjes. Ja, er zijn nog ondernemers die aanwerven. En ja, ondernemers durven in deze donkere dagen – weliswaar voorzichtig - vooruitkijken naar betere tijden in 2021. En vooral: ondernemers investeren extra in bedrijfscultuur en de samenhang en betrokkenheid van de medewerkers. Omdat ondernemers vechters zijn met een hart en verantwoordelijkheidszin voor hun personeel. Onze missie is alvast zeer duidelijk: ondernemers ondersteunen en door deze zware storm loodsen. Want met het vallen van de bladeren zien we ook de eerste ondernemingen vallen. Voor ondernemingen die gezond waren voor de coronacrisis is dit onaanvaardbaar. Wij herinneren onze beleidsmakers graag aan een belofte bij het begin van deze crisis. De crisis mag geen enkel gezond bedrijf failliet laten gaan.”

CONCLUSIES

7de Limburgs ARBEIDSMARKTRAPPORT

- **Voor het eerst in zeven jaar ging het personeelsbestand van de Limburgse bedrijven er de voorbij 12 maanden meer op achteruit dan vooruit**
 - In 20% steeg de tewerkstelling, in 28% daalde het personeelsaantal
 - Jobgroeisaldo = saldo % bedrijven met meer personeel minus % met minder personeel = -8%
 - veel lager dan 1 jaar geleden (+22%)
 - veel lager dan 1 jaar geleden *verwacht* (+19%).
 - Er werden dus globaal **géén bijkomende jobs gecreëerd**
 - Bouw en groothandel creëerden wel nog heel wat bijkomende jobs
- **De komende 12 maanden zal de sterke jobgroei van de voorbije jaren in de Limburgse bedrijven nog niet herstellen**
 - 21% van verwacht een stijging van de tewerkstelling, 20% verwacht een daling
 - Verwacht jobgroeisaldo = saldo % bedrijven met verwachte stijging personeel minus % verwachte daling = +1%
 - veel lager dan de verwachting 1 jaar geleden (+19%)
 - beter dan de voorbije 12 maanden (-8%).
 - De **verwachte jobgroei is dus minimaal maar wel positief**
 - Productiebedrijven en detailhandel verwachten als enige wel een duidelijke daling van de tewerkstelling i.t.t. de groothandel

- Grotere bedrijven zien tewerkstelling licht toenemen, kleinere verwachten eerder lichte daling.
- **Toch heeft 1 op 2 bedrijven nog altijd vacatures openstaan**
 - Gemiddeld staan er per bedrijf bijna 2 vacatures open
 - Dat is wel 40% minder dan een jaar geleden (3,2 jobs)
 - 1 op 5 bedrijven zoekt 3 of meer nieuwe medewerkers
 - Bij bedrijven die personeelsgroei verwachten heeft slechts 1 op 5 momenteel géén vacature
- **Arbeidsmarktkrapte daalt, maar blijft wezenlijk**
 - Nog altijd 61% van bedrijven ondervindt moeilijkheden om vacatures ingevuld te krijgen, vorig jaar was dit nog 79%
 - Vooral in de bouwsector (84%), bij bedrijven die personeelsgroei verwachten (81%) en bij grotere KMO's (69%) is de arbeidskrapte allerminst verdwenen
 - Voor het eerst verwachten iets meer bedrijven (21%) dat de zoektocht naar personeel het komende jaar eerder makkelijker wordt dan moeilijker (15%)
- **Limburgse bedrijven verwachten de komende 12 maanden nog minder beroep te doen op uitzendkrachten.**
- **Coronacrisis zorgt voor meer dan een verdubbeling van de toepassing van economische of tijdelijke werkloosheid in vergelijking met een jaar geleden**
 - 2 op 3 bedrijven deden er de voorbije 12 maanden beroep op (vorig jaar 30%)
 - Komende 12 maanden verwachten bedrijven geen wezenlijke vermindering: slechts 24% van de bedrijven voorziet een daling versus 16% een stijging.
 - 72% noemt de sinds corona ingevoerde versoepelde vorm van tijdelijke werkloosheid van levensbelang voor hun bedrijf en dringt aan op een verlenging ervan voor 2021
- **Het gebruik van tijdelijke contracten (van bepaalde duur) zal in de komende 12 maanden in beperkte mate verder dalen**
- **Duidelijke meerderheid aan bedrijven rapporteert sinds corona een stijging van het ziekteruim**
 - In 28% van de bedrijven was tussen maart en september - dus nog voor de huidige tweede golf met veelvuldige uitval van personeel door verplichte quarantaines - meer ziekteruim, in 13% minder (per saldo +16%)
 - In bouw en groothandel loopt dit saldo op tot +24%
- **Bijna 1 op 2 ondernemers is overtuigd dat er na corona structureel meer getelewerkt zal worden in zijn of haar bedrijf**

- **7 op 10** stelt in meer of mindere mate nu extra te investeren in bedrijfscultuur, samenhang en betrokkenheid van hun **werknemers**

 - **Voornaamste ervaren hinderpalen voor meer jobbehoud of jobgroei:**
 1. Marktomstandigheden
 2. Te hoge loonkosten
 3. Te dure ontslagkosten
 4. Overreglementering
 5. Starre houding inzake flexibiliteit

 - **Belangrijkste naar voor geschoven recepten voor meer jobbehoud of jobgroei:**
 - Op vlak van hervorming arbeidsrecht:
 1. Flexibilisering van de arbeidstijd
 2. NIEUW: behoud van een eenvoudige procedure tijdelijke werkloosheid
 3. Inperking van de ontslagkosten
 4. Verregaande administratieve vereenvoudiging
 5. Goedkopere overuren
 6. Beperking van tijdskrediet en de vele andere verlofsystemen
 7. Makkelijker onderling uitwisselen van personeel tussen bedrijven

 - Op vlak van loonvorming:
 1. Lagere werknemersbijdragen (bruto/nettoverhouding)
 2. Algemene verlaging patronale bijdragen
 3. Prestatiegericht verlonen meer mogelijk maken
 4. Afschaffing/hervorming van de automatische loonindexering
 5. Verlaging werkgeversbijdragen op lage en middenlonen
-